

Els reptes del pragmàtic Cardoso

El virtual nou president del Brasil, Fernando Cardoso, haurà de conjuntar pragmatisme econòmic i reducció de les desigualtats, segons Antoni Castel.

No s'ha vessat sang. En aquestes eleccions no ha estat necessari. Els dos principals candidats a la presidència del Brasil, el sociòleg Fernando Henrique Cardoso i el mecànic Luiz Inácio da Silva, conegut per *Lula*, no han fugat en la vida privada del contrari per desqualificar. Es respecten. Al contrari de fa cinc anys, quan l'impresentable Fernando Collor de Mello va exhibir les misèries de *Lula* per esgarripar uns vots. Després es va comprovar que el miserable era l'acusador, destituït de la presidència de la República per saquejar els béns de l'estat.

Sense cap altre candidat que es pogués enfrontar amb garanties a *Lula*, la dreta i els grups de pressió —les corporacions financeres i la cadena O Globo— han apostat per Cardoso, un socialdemòcrata convençut amb fama d'honorat —una virtut que escasseja entre els polítics brasilers— i bon gestor. És adorat per l'èxit del Plan Real, que en un parell de mesos ha frenat la hiperinflació i augura una estabilitat

Fernando Cardoso. Va guanyar les eleccions davant Luiz Inácio da Silva, Lula.

monetària que ha de facilitar la reactivació econòmica. El virtual president del Brasil procedeix del món acadèmic, va ser represaliat pel règim militar —va viure a Xile l'esclafament de l'experiència socialista de Salvador Allende— i no se li coneixen vinculacions amb els grups econòmics.

Posseeix un currículum elogiat per l'escriptor comunista Jorge Amado però que

mentre era ministre de Finances d'Itamar Franco.

La reforma agrària, la preservació ecològica, la violència urbana i rural, l'analfabetisme, la prepotència dels *marajás* —els polítics corruptes que canvien de bàndol a la mínima i s'enriqueixen robant el que poden— són els principals reptes que haurà d'afrontar Cardoso a partir de gener.

Antoni Castel

El savi i l'assaig

Arran d'un comentari de Joan Vernet, Fabià Estapé explica la sensació de trobar-se amb 50 quilos de paper dels participants en el Joan Fuster d'assaig.

Un dels veritables savis que, encara, continuen a la Universitat de Barcelona (mal anomenada "Central") —fundada per la maganimitat del rei Alfons V, "*de las Armas y las Letras*"— es diu —no és difícil endevinar-ho— Joan Vernet i Ginés. La seva "jornada" de treball acostuma a començar a les sis de la matinada. Va ser arraconat fa uns anys quan el Govern central va dictar l'estúpida llei de la jubilació anticipada als 65 anys.

Afortunadament el prestigi científic del professor Vernet —que és membre de la Real Academia de la Historia (a Madrid!) i de les Bones Lletres de Barcelona, així com únic hispà en possessió de la preuadíssima medalla George Sraton, que es dona als que han fet grans coses en el camp de la Història de la Ciència— va poder continuar ensenyant en la categoria de professor emèrit. Ara se li acaba aquesta porroga... quan al Govern, que ja ha

col·locat els seus titulars, ha tornat enrere i ha restablert la jubilació als 70 anys. Quan van aprovar la llei de jubilació als 65 no va faltar qui va dir que tot plegat era una depuració: ho sembla, almenys per als titulars amb carnet.

Ara, com ja he dit, s'ha tornat a la "normalitat". Resulta que els capacitats per a l'ensenyament podran fer-ho. En aquest afer hi ha molt a dir: En la meua experiència he conegut professors absoluta-

ment incapaços als trenta anys. L'evolució de les neurones té sorpreses de tota mena. Hi ha burros de bell antuvi, i homes que com en Martí de Riquer o el pare Batllori estan sempre desperts. Quan s'inventarà un sistema per distingir burros solenns de savis qualificats?

Potser mai. Però ara estic enfeinat –per culpa d'Eliseu Climent– en la tasca –i quina tasca!– de garbellar un parell de dotzenes de treballs que opten als

Premis d'Octubre, el famosíssim Premi de l'inoblidable Joan Fuster. Dic això perquè el savi Joan Vernet de qui els parlava al principi acostuma a dir –i a classe– que només sentir la paraula “assaig” es posa nerviós: “Vegin que estem davant d'un gènere neutre, ple de bufanúvols, de metàfores cosides amb els peus... Què volen que els digui, senyoretetes?” (L'anecdota puja a l'època feliç de la majoria femeni-

na de la facultat de Filosofia i Lletres.)

Doncs bé, jo no combrego plenament amb els escarafalls de Joan Vernet. I a més tot seria igual perquè mitjançant els serveis ràpids de transport tinc davant meu prop de cinquanta quilos de paper: de paper d'assaig, molt diferents i més d'un engrescador. Tinc fe en els assaigs que han arribat; deixem que el temps hi digui la seva. Jo miraré d'afegir-hi el que pugui. **Fabià Estapé**

Perplexos i sense munició

Manuel S. Jardí comenta la situació en què es troba el País Valencià davant l'ofensiva anticatalana de la dreta i les respostes que hi prepara l'esquerra.

La campanya de l'Àfrica. Així podria qualificar-se la darrera ofensiva iniciada per la caverna arran del decret d'homologació de les titulacions del català a l'àmbit educatiu del País Valencià. El conflicte suscitat a la ramaderia d'Unió Valenciana i les diferències –matisos– de criteris entre l'amo del partit, Vicent González Lizondo, i la capadora ortogràfica Dolores García Broch només representen una seqüència més d'aquesta mascletada. Tot plegat, un espectacle pirotècnic calculat perquè s'acabe amb la carcassa final d'una victòria a les urnes de la dreta. En aquesta ocasió, la mobilització reaccionària no és la tradicional baralla cíclica i sense efectes secundaris que tradicionalment aflorava a les seccions d'anònims dels periòdics de l'extrema dreta, a les cartes al director de la mateixa paperassa o als desfogaments radiofònics amb impunitat parlamentària. Ara fa més por. És el desenterrament de la destrala de la guerra lingüística, dels símbols, de si el penó de la conquesta és autèntic o només era un drap de cuina importat per alguna donzella lleidatana. És la provocació permanent a una esquerra perplexa, desmobilitzada en bona part, envellida i sense munició.

Fa uns anys van preguntar a un catedràtic de sociologia què pensava del país. “No hi veig cap país, En tot cas, un paisatge”, va respondre. I bé, el cas és que, en cosa de di-

vuit o vint anys, el paisatge ha canviat i, ben mirat, a penes queda paisatge. Tot està molt cremat, i no sols a causa dels incendis. En resum, heus ací que la dreta té el palau d'hivern a punt de caramel i la resistència fa festa, vaga general o simplement va marxar sense deixar la nova adreça. A la primavera, si el contraban de plutoni o alguna catàstrofe de temporada no ha provocat la fi del món, hi haurà novament eleccions. Vicent Ventura té por, i no és nova aquesta temor, que la dreta prenga el poder. Té raó. L'experiència de l'Ajuntament de València hauria de ser ben il·lustrativa. Sobre tot, per a adonar-se que també són capaços de remoure el paviment i canviar les voreres. Els socialistes tenen l'OTI i el PP controla el festival de Benidorm. No hi ha moltes diferències. Però, i la política educativa? Ací ens fa mal. A l'entorn de la Universitat de València

preparen o donen suport a una plataforma per a defensar les conquestes socials que poden ser reversibles amb un presumible triomf del PP i dels seus associats d'Unió Valenciana, o el que s'esdevinga d'ací a maig. Acció Cultural també ha impulsat la creació del Bloc de Progrés Jaume I. Potser fent-li un massatge cardíac, el malalt reaccione. Les enquestes que circulen no són massa optimistes, però. I la dinàmica partidària no contribueix a millorar les coses, malgrat la noble intenció dels independents, vinculats o no a la universitat, o dels bons oficis d'Acció Cultural.

Ara mateix hi ha tot un cúmulo d'incògnites sobre la capacitat de resposta dels partits, diguem-ne civilitzats, davant el que ens ve damunt. Els socialistes s'enfronten amb la resistència interna al canvi –de cares i d'actituds–, agreujada per una situació econòmica poc favorable als estrats socials que paguen la factura del presumpte estat del benestar. Els mateixos dirigents ignoren si l'alarma a propòsit del retrocés que representaria la victòria conservadora en allò relatiu a la cultura i l'educació, posarà al seu costat un electorat antigament fidel, però ben escarmentat a hores d'ara.

Hi ha Esquerra Unida del País Valencià. I la UPV. Dues formacions que el 87 van aconseguir formalitzar acords, il·lusionar un segment representatiu dels votants i obtenir

Bloc de Progrés Jaume I. Ha estat impulsat per ACPV.